

MARIJA LAMUTOVA:

Naš bratec Igor Grudinski.

ekateremu cvetju so odločeni kratki dnevi: komaj vzcvete, ga že zamori slana. Tako je bilo tudi s teboj, dragi Igor. Menda te je hotelo obvarovati nebo pred razočaranjem življenja, zato te je poklicalo od nas...

Igor Grudinski... Ko sem prvikrat čula tvoje lepo ime in zvedela, da si ruski begunec, se mi je v duši zganilo... Rus... izgnanec... brezdomovinec... Zdelo se je, kakor bi nekdo zaplakal v daljavi... tam ob reki Volgi... Majka Rusija se je spomnila svojega sinka, ki so ga odtrgali od njenih grudi — in je zaplakala...

Iznanci... Srečujemo jih dan za dnem, vidimo plemenite obraze, bolesterne poteze, žalostne oči — a gremo mimo...

Naš Igor pa ni bil osamljen med nami, imel je mnogo prijateljev, tovarišev in vsi so mu bili toplo naklonjeni. Ljubili smo ga vsi, ki smo ga poznali, saj smo slišali o njem le dobro in lepo. Ljubili smo ga tembolj, ker smo videli v njegovih mladih dneh toliko žalostne usode...

Igor je bil rojen v Rusiji v mestu Kijevu dne 14. novembra 1914., torej v letu, ko se je vnela svetovna vojna; njegov očka je bil tedaj profesor na tamkajšnji politehnik. Leta 1919. so boljšeвики prodrli v Kijev in tedaj se je moral gospod profesor umakniti z drugimi duševnimi delavci vred, da si reši življenje. Prišel je v Jugoslavijo, kjer je bil l. 1921. imenovan za profesorja na ljubljanskem vseučilišču. Igor je ostal s svojo mamico v Kijevu do septembra l. 1922., a tudi onadva nista bila več varna pred krvavimi napadi krutih gospodarjev. Tvegala sta življenje. Udarila sta jo peš čez sovjetsko-poljsko mejo; ko pa sta mislila, da sta na varnem, sta bila aretirana; šele na posredovanje jugoslovenskega poslaništva sta prišla v Varšavo, glavno mesto Poljske, in od tam k nam v Jugoslavijo. Igor je bil zopet pri svojem očku.

Ker ni znal naš junaček slovenski, ampak le ruski in nemški, je vstopil v prvi razred na Vrtačo. Tu je dovršil tri razrede. Bil je vedno med najpridnejšimi. Naučil se je medtem že našega jezika. V jeseni l. 1925. je prestopil v četrti razred vadnice. Tudi tu je bil med prvimi.

A v tekočem šolskem letu so Igorja neprestano obiskovale bolezni, kakor bi se nebo prepiralo zanj z zemljo. — V decembru je oboel na angini, januarja na influenci, februarja na mumsu, marca zopet na influenci, nastale so komplikacije in končno se je razvilo vse v gripozni meningitis.

In dne 11. aprila je prišel naš Bogdan domov s težko novico: »Igorja ni več...«

Utrnila se je zvezda, videli so jo tvoji znanci v daljni Rusiji in tesno jim je bilo v duši, zakaj slutili so ono — kar smo mi videli.

Dragi Igor, ko si ležal miren, večno ozdravljen med valovi in slapovi južnega in domačega cvetja, smo blagrovali tvoj sveti pokoj...

Mlad si še bil, a gledal si že grozotam življenja v obraz. Jok in stok sobratov — izgnancev ti je udaril v mlado dušo, ki je začudena

strmela v neznano boleost. — Bežal si iz rojstnega kraja, iz domovine, a vendar ti je bilo lahko v srcu, saj te je spremljal tvoj najboljši angel varuh — tvoja zlata majčica in sama sprejemala udarce, ki so bili namenjeni tebi.

Na zadnji poti smo te spremljali vsi: tvoji prežalostni starši, tvoji rojaki, prijatelji in tovariši.

Ko je zadonela pogrebna pesem tvojih sobratov, je obenem turbobno zapela duša tvoje velike domovine, je plakala z nami in te spremljala k preranemu grobu.

Pomladno solnce ti je ogrelo tvoj večni domek — blagoslovljeno jamico — in škrjančki so ti sipali iz jasnine pozdravne — srebrne pesmi. Križ iz spominčic na tvoji beli krsti nam je govoril, da ne zabimo drug drugega in da se snidemo končno vsi pri tebi, kjer ni bolesti... ni trpljenja...

Sedaj počivaš, mladi popotnik, v naši svobodni jugoslovenski zemljici in majnik ti siplje cvetja na sveži grob... Tudi tu imaš mnogo tovarišev, ki so šli zgodaj od nas.

Pogovarjamo se o tebi in smo prepričani, da si srečnejši od nas. — Sanjaj zlate sanje v večni pomladi!

Stara pesem.

Mlada račka potapljačka
po dvorišču šeta:
stari puran, sitni puran
okrog nje pometa.

„Kavdr, kavdr, kakšen svet“,
se jezi in krega,
„nič več pridnih ni deklet,
lena so zalega!“

Babica na pragu ždi,
s trudno glavo kima:
„Zdi se mi, ej, zdi se mi,
da puran prav ima!“

Utva.

